

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2558)

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2558

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	ศูนย์ท่าพระจันทร์ คณะศิลปศาสตร์ ภาควิชาปรัชญา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร	: 25390051100392
ภาษาไทย	: หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา
ภาษาอังกฤษ	: Master of Arts Program in Buddhist Studies

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย	ชื่อเต็ม	: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธศาสนศึกษา)
	ชื่อย่อ	: ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา)
ภาษาอังกฤษ	ชื่อเต็ม	: Master of Arts (Buddhist Studies)
	ชื่อย่อ	: M.A. (Buddhist Studies)

3. วิชาเอก

-

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 39 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

5.1 รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาโท ศึกษา 2 ปี

5.2 ภาษาที่ใช้

หลักสูตรจัดการศึกษาเป็นภาษาไทย

5.3 การรับเข้าศึกษา

รับเฉพาะนักศึกษาไทย

5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ

5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2558 ปรับปรุงจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2553

กำหนดเปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558

ได้พิจารณากลับกรองโดยคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 8/2558
เมื่อวันที่ 18 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2558

ได้พิจารณากลับกรองโดยคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา
ในการประชุมครั้งที่ 7/2558 เมื่อวันที่ 10 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 7/2558
เมื่อวันที่ 20 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่คุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
ในปีการศึกษา 2560

8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

8.1 ครู อาจารย์ ในสถาบันการศึกษาทั้งในระดับอุดมศึกษาและต่ำกว่าอุดมศึกษา

8.2 นักวิชาการอิสระ

8.3 บรรณาธิการและนักเขียนงานด้านพุทธศาสนา

8.4 เจ้าหน้าที่สายวิชาการด้านพุทธศาสนา เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

9. ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่งทางวิชาการ และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ	เลขประจำตัว บัตรประชาชน	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	ชื่อ	คุณวุฒิการศึกษา/สถาบัน/ ปีการศึกษาที่จบ
1.	3102101262 xxx	ศาสตราจารย์ ดร.	วัชระ งามจิตรเจริญ	- อ.ด. (ปรัชญา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545 - M.A. (Philosophy) University of Delhi, India, 2531 - พธ.บ. (ปรัชญาและศาสนา) มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2527
2.	3710900503 xxx	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.	มนตรี สิริโรจนานันท์	- พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2552 - พธ.ม. (ธรรมนิเทศ) มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2542 - พธ.บ. (ศาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, 2537

ลำดับ	เลขประจำตัว บัตรประชาชน	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	ชื่อ	คุณวุฒิการศึกษา/สถาบัน/ ปีการศึกษาที่จบ
3.	3579900052xxx	อาจารย์ ดร.	เดโชพล เหมนาไลย	- พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2556 - ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549 - ศศ.บ.(สารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544 - นศ.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543 - วท.บ. (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537

10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ทิศทางของเศรษฐกิจประเทศไทยในปัจจุบันยังคงให้ความสำคัญแก่แนวคิดเศรษฐกิจแบบยั่งยืนหรือเศรษฐกิจแบบพอเพียงอยู่ สถานการณ์เช่นนี้มีผลต่อการปรับหลักสูตรวิชาพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก เนื่องจากคำสอนของพุทธศาสนามีแนวทางที่เข้ากันได้กับแนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้เป็นอย่างดี

11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

วิกฤตทางสังคมและวัฒนธรรมในอดีตทำให้ผู้คนในสังคมไทยเริ่มกลับมาให้ความสำคัญกับคุณธรรมและจริยธรรมมากยิ่งขึ้น สถานการณ์เช่นนี้เป็นปัจจัยสำคัญต่อการปรับหลักสูตรวิชาพุทธศาสนาเนื่องจากคำสอนของพุทธศาสนาเน้นคุณธรรมและจริยธรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและสามารถที่จะช่วยแก้ปัญหาทางสังคมได้เป็นอย่างดี

12. ผลกระทบจาก ข้อ 11.1 และ 11.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

12.1 การพัฒนาหลักสูตร

เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าวนี้ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา พ.ศ. 2558 นี้ ได้มีการปรับปรุงรายวิชาให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและรักษาความกลุ่มลึกลับของเนื้อหาวิชาด้านคุณธรรมและจริยธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของสาขาวิชามากขึ้น

12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นสถาบันที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีความโดดเด่นในการพัฒนาองค์ความรู้ที่ครบถ้วนในทุกศาสตร์เพื่อการพัฒนาและการแก้ปัญหาให้แก่สังคม อีกทั้งส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรม มีความเป็นผู้นำและเสียสละเพื่อส่วนรวม เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา พ.ศ. 2558 จึงมุ่งเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ด้านพุทธศาสนากับศาสตร์ต่างๆ ปลูกฝังให้นักศึกษามีพื้นฐานทางปัญญา ความคิดและทัศนคติในการทำวิจัยเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัยของประเทศไทย

13. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในวิทยาลัย/คณะ/ภาควิชาอื่น

13.1 รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนโดยวิทยาลัย/คณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

ไม่มี

13.2 รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้วิทยาลัย/คณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

ไม่มี

13.3 การบริหารจัดการ

ไม่มี

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญา

หลักการและคำสอนในพุทธศาสนาเป็นวิชาการสำคัญที่จะเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับชีวิตและความจริงของสรรพสิ่งเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอยู่รวมกันอย่างสันติสุข

1.2 ความสำคัญ

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษาเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การค้นคว้าและการวิจัยเกี่ยวกับพุทธศาสนาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในสายงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรมีลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับพุทธศาสนา
2. สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ และค้นคว้าวิชาการด้านพุทธศาสนา โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตผลงานทางพุทธศาสนศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมได้
3. สามารถนำความรู้ทางพุทธศาสนศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตและสังคม

2. แผนพัฒนาปรับปรุง คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จครบถ้วน ภายใน 5 ปี

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
● ปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสนศึกษาให้มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่ สกอ. กำหนด	- พัฒนาหลักสูตรโดยมีพื้นฐานจากหลักสูตรในระดับสากล - ติดตามประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	- เอกสารปรับปรุงหลักสูตร - รายงานผลการประเมินหลักสูตร
● ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน	- ติดตามความเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้ประกอบการ	- รายงานความพึงพอใจในการใช้บัณฑิตของผู้ประกอบการ - ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถในการทำงาน โดยเฉลี่ยระดับดี
● พัฒนาบุคลากรด้านการเรียนการสอนและบริการวิชาการให้มีประสบการณ์จากการนำความรู้ไปปฏิบัติงานจริง	- สนับสนุนบุคลากรด้านการเรียนการสอนให้ทำงานบริการวิชาการแก่องค์กรภายนอก	- ปริมาณงานวิชาการต่ออาจารย์ในหลักสูตร

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์และอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้โดยใช้เวลาการศึกษา ไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคปกติ

1.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

ไม่มีการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

2. การดำเนินการหลักสูตร

2.1 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

วัน – เวลาราชการปกติ

เรียนวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เวลา 8.00 น. ถึง 16.00 น.

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนสิงหาคม – ธันวาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนมกราคม – พฤษภาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต้องเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 7 และมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีไม่จำกัดสาขาวิชา ทั้งในหรือต่างประเทศจากสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ

การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

1. ผู้เข้าศึกษาต้องผ่านการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์

2. ผู้เข้าศึกษาต้องส่งผลทดสอบภาษาอังกฤษ TU-GET หรือ TOEFL หรือ IELTS (ผลสอบต้องไม่เกิน 2 ปี นับถึงวันสมัคร)

3. เจื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามประกาศรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และคณะศิลปศาสตร์

2.3 ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

1. นักศึกษามีความรู้ภาษาอังกฤษน้อย

2. นักศึกษาที่เป็นพระภิกษุมักมีปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)

3. นักศึกษามีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนาไม่เท่ากัน

2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2.3

1. เปิดสอนรายวิชาที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพิ่มเติมและแนะนำให้นักศึกษาอ่านตำราภาษาอังกฤษให้มากขึ้นในทุกรายวิชา
2. กระตุ้นและช่วยเหลือให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ใหม่ ๆ ให้มากขึ้น โดยเฉพาะการนำเสนอรายงานและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. จัดรายวิชาเพื่อปรับพื้นฐานความรู้ทางพุทธศาสนา

2.5 แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

ในแต่ละปีการศึกษาจะรับนักศึกษาปีละ 10 คน

จำนวนนักศึกษา	จำนวนนักศึกษาแต่ละปีการศึกษา				
	2558	2559	2560	2561	2562
ชั้นปีที่ 1	10	10	10	10	10
ชั้นปีที่ 2		10	10	10	10
รวม	10	20	20	20	20
คาดว่าจะจบการศึกษา		10	10	10	10

2.6 งบประมาณตามแผน

ใช้งบประมาณ ดังนี้

งบบุคลากร

งบดำเนินการ

หมวดค่าตอบแทน	36,750	บาท
หมวดค่าใช้สอย	17,021	บาท
หมวดค่าวัสดุ	40,000	บาท
หมวดสาธารณูปโภค	43,500	บาท
รวมทั้งสิ้น	137,271	บาท

ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา 40,000 บาทต่อปี โดยมีการบริหารจัดการเป็นโครงการปกติใช้งบประมาณแผ่นดินประจำปี

2.7 ระบบการศึกษา

- แบบชั้นเรียน
- แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก
- แบบทางไกลผ่านสื่อแพรภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก
- แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-learning)
- แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต
- อื่นๆ (ระบุ)

2.8 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา และการลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัย

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553

ข้อ 12.15 และ ข้อ 19

3. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

3.1 หลักสูตร

3.1.1 จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาศึกษา

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 39 หน่วยกิต

ระยะเวลาศึกษา เป็นหลักสูตรแบบศึกษาเต็มเวลา นักศึกษาต้องใช้ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร อย่างน้อย 4 ภาคการศึกษาปกติ และอย่างมากไม่เกิน 10 ภาคการศึกษาปกติ

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

แผน ก แบบ ก 2 (ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์)

1) หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)	6	หน่วยกิต
2) หมวดวิชาบังคับ	15	หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือก	12	หน่วยกิต
4) วิทยานิพนธ์	12	หน่วยกิต

3.1.3 รายวิชาในหลักสูตร

รหัสวิชา

รายวิชาในหลักสูตรประกอบด้วย อักษรย่อ 2 ตัว และเลขรหัส 3 ตัว โดยมีความหมายดังนี้ อักษรย่อ พธ./BU หมายถึง อักษรย่อของสาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา

เลขหลักหน่วย

เลข 0-2	หมายถึง	วิชาบังคับ
เลข 3-9	หมายถึง	วิชาเลือก

เลขหลักสิบ

เลข 0	หมายถึง	วิชาในหมวดวิชาความรู้พื้นฐาน
เลข 1-2	หมายถึง	วิชาในหมวดวิชาประวัติ
เลข 3-4	หมายถึง	วิชาในหมวดวิชาหลักคำสอน
เลข 5-7	หมายถึง	วิชาในหมวดวิชาประยุกต์
เลข 8	หมายถึง	วิชาในหมวดวิชาภาคปฏิบัติ
เลข 9	หมายถึง	วิชาในหมวดวิชาวิจัย

เลขหลักร้อย

เลข 5	หมายถึง	วิชาพื้นฐาน
เลข 6	หมายถึง	วิชาระดับต้น
เลข 7	หมายถึง	วิชาระดับสูงและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
เลข 8	หมายถึง	วิทยานิพนธ์

1) **วิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต) :** สำหรับนักศึกษาที่ยังไม่ไม่มีพื้นฐาน ต้องศึกษาวิชาเสริมพื้นฐาน 2 วิชา 6 หน่วยกิต ดังต่อไปนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
		(บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
พธ.501	ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสนศึกษา	3 (3-0-9)
BU501	Research Methodology in Buddhist Studies	
พธ.502	การเขียนงานพุทธศาสนาเชิงวิชาการ	3 (3-0-9)
BU502	Academic Writing in Buddhism	

2) **วิชาบังคับ :** นักศึกษาต้องศึกษาวิชาบังคับ ทั้ง 5 วิชา รวม 15 หน่วยกิต ดังต่อไปนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
		(บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
พธ.610	ประวัติพุทธศาสนา	3 (3-0-9)
BU610	History of Buddhism	
พธ.630	พระไตรปิฎกและอรรถกถา	3 (3-0-9)
BU630	Tipitaka and Commentaries	
พธ.640	พุทธศาสนาเถรวาท	3 (3-0-9)
BU640	Theravada Buddhism	
พธ.641	พุทธศาสนมหายาน	3 (3-0-9)
BU641	Mahayana Buddhism	
พธ.680	กรรมฐานในพุทธศาสนา	3 (2-2-8)
BU680	Buddhist Meditation	

3) **วิชาเลือก :** นักศึกษาเลือกศึกษา 4 วิชา รวม 12 หน่วยกิต ในจำนวนนี้จะต้องเป็นวิชาเลือกรหัส 700 ไม่ต่ำกว่า 1 วิชา จากรายวิชา ดังต่อไปนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
		(บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
พธ.603	คณะสงฆ์กับสังคมไทย	3 (3-0-9)
BU603	Buddhist Monks and Thai Society	
พธ.613	พุทธศาสนาในประเทศไทย	3 (3-0-9)
BU613	Buddhism in Thailand	
พธ.614	พุทธศาสนาในเอเชียตะวันออก	3 (3-0-9)
BU614	Buddhism in East Asia	
พธ.633	พระสูตรมหายาน	3 (3-0-9)
BU633	Mahayana Sutras	
พธ.643	พุทธปรัชญา	3 (3-0-9)
BU.643	Buddhist Philosophy	
พธ.644	ตรรกวิทยาแนวพุทธ	3 (3-0-9)
BU644	Buddhist Logic	

พร.653	จริยศาสตร์แนวพุทธ	3 (3-0-9)
BU653	Buddhist Ethics	
พร.654	จิตวิทยาแนวพุทธ	3 (3-0-9)
BU654	Buddhist Psychology	
พร.655	พุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม	3 (3-0-9)
BU655	Buddhism and Environment	
พร.656	สตรีในพุทธศาสนา	3 (3-0-9)
BU656	Women in Buddhism	
พร.657	ศิลปวัฒนธรรมในพุทธศาสนา	3 (3-0-9)
BU657	Art and Culture in Buddhism	
พร.658	แนวคิดและขบวนการใหม่ทางพุทธศาสนาในสังคมไทย	3 (3-0-9)
BU658	New Buddhist Concepts and Movements in Thai Society	
พร.663	พุทธศาสนากับการศึกษา	3 (3-0-9)
BU663	Buddhism and Education	
พร.664	พุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	3 (3-0-9)
BU664	Buddhism and Science	
พร.665	พุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน	3 (3-0-9)
BU665	Buddhism and Contemporary Society	
พร.666	พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันตก	3 (3-0-9)
BU666	Buddhism and Western Philosophy	
พร.667	พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันออก	3 (3-0-9)
BU667	Buddhism and Eastern Philosophy	
พร.793	พุทธศาสนาเฉพาะเรื่อง	3 (3-0-9)
BU793	Special Topics in Buddhism	
พร.794	การศึกษาโดยเอกเทศ	3 (3-0-9)
BU794	Individual Study	
พร.795	พุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษเพื่อการวิจัย	3 (3-0-9)
BU795	Buddhism in English for Research	
พร.796	ภาษาบาลีเพื่อการวิจัย	3 (3-0-9)
BU796	Pali for Research	
พร.797	สัมมนาพุทธศาสนา	3 (3-0-9)
BU797	Seminar in Buddhism	

4) วิทยานิพนธ์

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
พร.800	วิทยานิพนธ์	12
BU800	Thesis	

3.1.4 แผนการศึกษา

ปีการศึกษาที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

พธ. 501	ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสนศึกษา	3	หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)
พธ. 630	พระไตรปิฎกและอรรถกถา	3	หน่วยกิต
พธ. 641	พุทธศาสนนามหายาน	3	หน่วยกิต
พธ. 680	กรรมฐานในพุทธศาสนา	3	หน่วยกิต
	รวม	12	หน่วยกิต

ปีการศึกษาที่ 1 ภาคเรียนที่ 2

พธ. 502	การเขียนงานพุทธศาสนาเชิงวิชาการ	3	หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)
พธ. 610	ประวัติพุทธศาสนา	3	หน่วยกิต
พธ. 640	พุทธศาสนาเถรวาท	3	หน่วยกิต
พธ. XXX	วิชาเลือก 1 วิชา	3	หน่วยกิต
	รวม	12	หน่วยกิต

ปีการศึกษาที่ 2 ภาคเรียนที่ 1

พธ. XXX	วิชาเลือก 2 วิชา	6	หน่วยกิต
พธ. 800	วิทยานิพนธ์	6	หน่วยกิต
	รวม	12	หน่วยกิต

ปีการศึกษาที่ 2 ภาคเรียนที่ 2

พธ. XXX	วิชาเลือก 1 วิชา	3	หน่วยกิต
พธ. 800	วิทยานิพนธ์	6	หน่วยกิต
	รวม	9	หน่วยกิต

3.1.5 คำอธิบายรายวิชา

1) วิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)

พธ. 501 ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสนศึกษา 3 (3-0-9)

BU 501 Research Methodology in Buddhist Studies

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย วิธีการวิจัยแบบต่างๆ การกำหนดประเด็นปัญหาที่จะศึกษา การเขียนโครงการวิจัย และการเขียนรายงานวิจัย โดยเน้นการวิจัยทางพุทธศาสนศึกษาเป็นหลัก

The methodology of basic knowledge of research, various methods of research, research procedure, problem issues, writing of research projects and articles especially in Buddhist Studies

พธ. 502 การเขียนงานพุทธศาสนาเชิงวิชาการ 3 (3-0-9)

BU 502 Academic Writing in Buddhism

วิธีการเขียนงานพุทธศาสนาเชิงวิชาการ วิธีการตั้งหัวข้อ การวางโครงร่างของเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการนำเสนอบทสรุปที่ชัดเจน รวมทั้งการพัฒนาความคิด และสร้างสรรค์มุมมองใหม่ในเชิงวิชาการ

Methods of academic writing on Buddhism, topic setting, structurization, successive procedure and clear conclusion, including the development of ideas and academic innovation

2) วิชาบังคับ

พธ. 610 ประวัติพุทธศาสนา 3 (3-0-9)

BU 610 History of Buddhism

ความเป็นมาและพัฒนาการของพุทธศาสนา ตั้งแต่สมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน

History and development of Buddhism in India from the time of the Buddha to expansion of Buddhism to nearby places in Asia with particular consideration on the Buddhist influence on social changes.

พธ. 630 พระไตรปิฎกและอรรถกถา 3 (3-0-9)

BU 630 Tipitaka and Commentaries

ความเป็นมา ความสำคัญและเนื้อหาสาระที่เป็นหลักการแห่งพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎกและพระอภิธรรมปิฎก ตลอดจนคัมภีร์อรรถกถา และคัมภีร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

History, significance, and content of the Buddhist principle in the Vinaya, the Sutta, and the Abhidhamma as well as in all related Buddhist texts.

พธ. 640 พุทธศาสนาเถรวาท 3 (3-0-9)

BU 640 Theravada Buddhism

แนวคิดที่สำคัญในพุทธศาสนาเถรวาท ไตรลักษณ์ ปฏิจจสมุปบาท กฎแห่งกรรม และไตรสิกขา ตลอดจนอิทธิพลที่มีต่อแนวคิดและแนวปฏิบัติของบุคคลและสังคม

Important thoughts and practices in Theravāda Buddhism, e.g., the Three Characteristics (ti-lakkaṇa), the Dependent Origination (paṭicca-samuppāda), the Law of Karma, and the Threefold Training (ti-sikkhā), including their influences on other thoughts and practices of Buddhists.

- พธ. 641 พุทธศาสนamahayan 3 (3-0-9)
 BU 641 Mahayana Buddhism

แนวคิดที่สำคัญของพุทธศาสนamahayan อุดมการณ์โพธิสัตว์ ตรีกาย และศูนยตา ตลอดจนอิทธิพลที่มีต่อแนวคิดและแนวปฏิบัติของบุคคลและสังคม

Important thoughts and practices in Mahāyāna Buddhism both in religious and philosophical perspectives as appeared in India and the Far East, including their influences on other thoughts and practices of Buddhists

- พธ. 680 ธรรมเนียมปฏิบัติในพุทธศาสนา 3 (2-2-8)
 BU 680 Buddhist Meditation

หลักการและวิธีการปฏิบัติธรรมเนียมทั้งแบบสมถะและวิปัสสนา ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา และแนวการสอนของสำนักต่างๆ

Principles and methods of practice of samatha and vipassanā meditations in the Tipiṭaka and its commentaries as well as the teachings of the various meditation schools.

3) วิชาเลือก

- พธ. 603 คณะสงฆ์กับสังคมไทย 3 (3-0-9)
 BU 603 Buddhist Monks and Thai Society

ความเป็นมา การปกครอง และบทบาทของคณะสงฆ์ที่มีผลต่อสังคมไทย ในแง่อุดมคติและในสภาวะปัจจุบัน

The history, administration and roles of the Saṅgha affecting Thai society in terms of the ideals and the current conditions.

- พธ. 613 พุทธศาสนาในประเทศไทย 3 (3-0-9)
 BU 613 Buddhism in Thailand

ความเป็นมาและพัฒนาการของพุทธศาสนาในประเทศไทย ตลอดจนความสำคัญของพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทยในแง่มุมต่างๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

The history and development of Buddhism in Thailand as well as the importance of Buddhism to Thai society in various aspects from the past to the present.

- พธ. 614 พุทธศาสนาในเอเชียตะวันออก 3 (3-0-9)
 BU 614 Buddhism in East Asia

ความเป็นมาและพัฒนาการของพุทธศาสนาในเอเชียตะวันออก โดยเน้น ประเทศจีน ญี่ปุ่น และทิเบต รวมทั้งความสำคัญของพุทธศาสนาที่มีต่อประเทศเหล่านั้น

The history and development of Buddhism in East Asia with emphasis on China, Japan and Tibet including its significance to those countries.

- พธ. 633 พระสูตรมหายาน 3 (3-0-9)
 BU 633 Mahayana Sutras
 หลักคำสอนที่สำคัญของพุทธศาสนาหายานจากพระสูตรซึ่งเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายและเป็นแนวความเชื่อและแนวปฏิบัติในพุทธศาสนาหายานนิกายต่างๆ
 Principal well-known doctrines of Mahāyāna Buddhism from Sūtras that are the guidelines of beliefs and practices in various Mahāyāna sects.
- พธ. 643 พุทธปรัชญา 3 (3-0-9)
 BU 643 Buddhist Philosophy
 ความหมายและความสำคัญของแนวคิด คำสอน และหลักปฏิบัติของพุทธศาสนาในเชิงปรัชญาที่มีผลต่อการปฏิบัติธรรมและความพ้นทุกข์
 The meanings and significance of concepts, doctrines and practices of Buddhist philosophy that influence the observances and liberation.
- พธ. 644 ตรรกวิทยาแนวพุทธ 3 (3-0-9)
 BU 644 Buddhist Logic
 ระบบการใช้เหตุผลตามแนวคำสอนของพุทธศาสนา หลักการอ้างเหตุผล ความสมเหตุ สมผล ข้อผิดพลาด และการแก้ไขวิธีการใช้เหตุผลตามการวิเคราะห์ในคัมภีร์พุทธศาสนา
 The system of reasoning according to the teachings of Buddhism, principles of reasoning, validity, fallacies and resolution of the method of reasoning according to the analysis of the Buddhist scriptures.
- พธ. 653 จริยศาสตร์แนวพุทธ 3 (3-0-9)
 BU 653 Buddhist Ethics
 ทฤษฎีของจริยศาสตร์ในพุทธศาสนา ความดี ความสุข เสรีภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคม ตลอดจนการประยุกต์กับปัญหาจริยศาสตร์ร่วมสมัย
 The theory of Buddhist ethics, goodness, happiness, freedom and the relationship between an individual and society as well as its application to contemporary ethical issues.
- พธ. 654 จิตวิทยาแนวพุทธ 3 (3-0-9)
 BU 654 Buddhist Psychology
 ทฤษฎีจิตวิทยาในพุทธศาสนา โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับปรมัตถธรรม โดยเปรียบเทียบกับหลักการของนักจิตวิทยาตะวันตก
 Psychological theory in Buddhism, particularly its doctrines of the Ultimate Reality, by comparison with the principles of Western psychologists.
- พธ. 655 พุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม 3 (3-0-9)
 BU 655 Buddhism and Environment
 หลักคำสอนและแนวคิดของพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมสภาพแวดล้อม ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ
 Doctrines and concepts of Buddhism on the conservation and promotion of environment including the relationship between man and nature.

- พธ. 656 สตรีในพุทธศาสนา 3 (3-0-9)
 BU 656 Women in Buddhism
 ความเป็นมาและพัฒนาการของสถานภาพและบทบาทของสตรีในพุทธศาสนา ตั้งแต่สมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน
 The history and development of the status and roles of women in Buddhism from the Buddha's lifetime to the present.
- พธ. 657 ศิลปะวัฒนธรรมในพุทธศาสนา 3 (3-0-9)
 BU 657 Art and Culture in Buddhism
 แนวคิดทางพุทธศาสนาที่มีอิทธิพลต่อศิลปะและวัฒนธรรมประเภทต่างๆ ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน ศาสนพิธีและศาสนบุคคล
 Buddhist concepts influencing various types of art and culture, religious objects, religious buildings, religious rites and religious people.
- พธ. 658 แนวคิดและขบวนการใหม่ทางพุทธศาสนาในสังคมไทย 3 (3-0-9)
 BU 658 New Buddhist Concepts and Movements in Thai Society
 แนวคิดและขบวนการใหม่ๆทางพุทธศาสนาจากกลุ่มศาสนาและสำนักต่างๆ ในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
 New Buddhist concepts and movements from different religious groups and schools in Thailand from the past to the present.
- พธ. 663 พุทธศาสนากับการศึกษา 3 (3-0-9)
 BU 663 Buddhism and Education
 ความหมาย จุดมุ่งหมายและวิธีการของการศึกษาตามแนวคิดทางพุทธศาสนาตลอดจนบทบาทของพุทธศาสนาที่มีต่อการศึกษาในปัจจุบัน
 Meaning, purpose and methodology of education in the context of Buddhism, and the role, duty and influence of Buddhism on the current education.
- พธ. 664 พุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ 3 (3-0-9)
 BU 664 Buddhism and Science
 ความสัมพันธ์ระหว่างพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ การเปรียบเทียบทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์กับคำสอนของพุทธศาสนา การใช้หลักการทางพุทธศาสนาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 The relationship between Buddhism and science, comparison of scientific theory with the teachings of Buddhism and using the principles of Buddhism to analyze problems from advances in science and technology.
- พธ. 665 พุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน 3 (3-0-9)
 BU 665 Buddhism and Contemporary Society
 ความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างพุทธศาสนากับเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ในสถานการณ์ปัจจุบัน
 The relationship and impact between Buddhism and the economy, politics and society in the current situation.

- พธ. 666 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันตก 3 (3-0-9)
 BU 666 Buddhism and Western Philosophy
 แนวคิดและหลักคำสอนทางพุทธศาสนากับปรัชญาตะวันตก เปรียบเทียบความคล้ายและความต่าง
 ตลอดจนประโยชน์ของทั้งสองแนวคิดต่อปัจเจกบุคคลและสังคม
 Concepts and doctrines of Buddhism and Western philosophy, comparison of their
 similarities and differences as well as the benefit of both to individuals and society .
- พธ. 667 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันออก 3 (3-0-9)
 BU 667 Buddhism and Eastern Philosophy
 แนวคิดและหลักคำสอนทางพุทธศาสนากับปรัชญาตะวันออก เปรียบเทียบความคล้ายและความต่าง
 ตลอดจนประโยชน์ของทั้งสองแนวคิดต่อปัจเจกบุคคลและสังคม
 Concepts and doctrines of Buddhism and Eastern philosophy, comparison of their
 similarities and differences as well as the benefit of both to individuals and society .
- พธ.793 พุทธศาสนาเฉพาะเรื่อง 3 (3-0-9)
 BU 793 Special Topics in Buddhism
 หัวข้อที่น่าสนใจหรือประเด็นถกเถียงที่สำคัญทางพุทธศาสนาในสมัยปัจจุบัน โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้
 กำหนดหัวข้อ พร้อมให้คำแนะนำและควบคุมการค้นคว้าวิจัย
 A research-oriented study dealing with interesting topics or controversial issues in
 contemporary Buddhist studies under the assignment, advice and guidance of the instructor.
- พธ.794 การศึกษาโดยเอกเทศ 3 (3-0-9)
 BU 794 Individual Study
 หัวข้อทางพุทธศาสนาที่นักศึกษาแต่ละคนมีความสนใจเป็นพิเศษ โดยอาจารย์เป็นผู้ควบคุมการ
 ค้นคว้าวิจัย
 A research-oriented study dealing with student's most interesting topic in Buddhist
 studies under the advice and guidance of the instructor.
- พธ. 795 พุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษเพื่อการวิจัย 3 (3-0-9)
 BU 795 Buddhism in English for Research
 แนวคิดทางพุทธศาสนาในงานเขียนที่เป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งการใช้อักษรโรมันในการเขียนคำศัพท์
 พุทธศาสนาที่เป็นภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเพื่อการวิจัย
 A Study of Buddhist concepts in English academic works including the Romanization of
 Buddhist words in Pali and Sanskrit for research.
- พธ. 796 ภาษาบาลีเพื่อการวิจัย 3 (3-0-9)
 BU 796 Pali for Research
 หลักไวยากรณ์ การอ่านและการแปลภาษาบาลี แนวทางการค้นคว้าตำราภาษาบาลีทั้งพระไตรปิฎก
 อรรถกถา และคัมภีร์อื่นๆ เพื่อประกอบการวิจัย
 A study of grammar, reading and translation of Pali language and guidelines for studying
 in Pali texts including the Tipiṭaka, commentaries and other canonical scriptures for research.

พธ. 797 สัมมนาพุทธศาสนา

3 (3-0-9)

BU 797 Seminar in Buddhism

วิเคราะห์หลักธรรม แนวคิด และหลักปฏิบัติที่สำคัญทางพุทธศาสนา โดยใช้วิธีสัมมนาและอภิปราย

A seminar and discussion dealing with important Buddhist doctrines, concepts and practices.

4) วิทยานิพนธ์

พธ. 800 วิทยานิพนธ์

12 หน่วยกิต

BU 800 Thesis

การสร้างโครงการวิจัยและการดำเนินการวิจัยอันก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา เขียนวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับพุทธศาสนาหรือสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา และนำเสนอวิทยานิพนธ์ การเขียนรายงานวิจัยเพื่อเผยแพร่ จริยธรรมในการทำวิจัย และจริยธรรมในการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

Developing research project and operating research process that contributes to new body of knowledge in Buddhist studies. Writing and presenting thesis in Buddhism and other related fields. Writing research paper for the publication. Research ethics and ethics about research publication.

3.2 ชื่อ สกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

3.2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับ ที่	เลขที่ บัตรประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
						สถาบัน	ปี
1.	3102101262xxx	ศาสตราจารย์ ดร.	วัชระ งามจิตจรเจริญ	อ.ด.	ปรัชญา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2545
				M.A.	Philosophy	University of Delhi, India	2531
				พธ.บ.	ปรัชญาและศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2527
2.	3710900503xxx	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	มนตรี สิริโรจนานันท์	พธ.ด.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2552
				พธ.ม.	ธรรมนิเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2542
				พธ.บ.	ศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2537
3.	3579900052xxx	อาจารย์ ดร.	เดโชพล เหมนาไลอย	พธ.ด.	พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2556
				ศศ.ม.	พุทธศาสนศึกษา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2549
				ศศ.บ.	สารนิเทศศาสตร์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2544
				นศ.บ.	-	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2543
				วท.บ.	เกษตรศาสตร์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	2537
4.	3100602814xxx	รองศาสตราจารย์ ดร.	ภัทรพร สิริกาญจน	Ph.D.	Religious Studies	University of Pennsylvania, U.S.A.	2528
				อ.ม.	ปรัชญา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2520
				อ.บ.	ปรัชญา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2514
5.	3101201037xxx	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	दनัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์	ศศ.ม.	พุทธศาสนศึกษา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2545
				บธ.บ.	บริหารธุรกิจ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2541

3.2.2 อาจารย์ประจำที่ร่วมสอนในหลักสูตร

ลำดับ ที่	เลขที่ บัตรประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
						สถาบัน	ปี
1.	3100602814xxx	รองศาสตราจารย์ ดร.	ภัทรพร สิริกาญจน	Ph.D. อ.ม. อ.บ.	Religious Studies ปรัชญา ปรัชญา	University of Pennsylvania U.S.A.	2528
						จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2520
						จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2514
2.	3102101262xxx	ศาสตราจารย์ ดร.	วัชรระ งามจิตรเจริญ	อ.ด. M.A. พธ.บ.	ปรัชญา Philosophy ปรัชญาและศาสนา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2545
						University of Delhi, India	2531
						มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2527
3.	3710900503xxx	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	มนตรี สิริโรจนานันท์	พธ.ด. พธ.ม. พธ.บ.	พระพุทธศาสนา ธรรมนิเทศ ศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2552
						มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2542
						มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2537
4.	3100904835xxx	รองศาสตราจารย์ ดร.	สุมาลี มหณรงค์ชัย	Ph.D. อ.ม. บธ.บ.	Philosophy ปรัชญา บริหารธุรกิจ	Jawaharlal Nehru University	2555
						จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2541
						มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	2535
5.	3101201037xxx	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	दनัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์	ศศ.ม. บธ.บ.	พุทธศาสนศึกษา บริหารธุรกิจ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2545
						จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2541
6.	3579900052xxx	อาจารย์ ดร.	เดโชพล เหมนาไลอย	พธ.ด. ศศ.ม. ศศ.บ. นศ.บ. วท.บ.	พระพุทธศาสนา พุทธศาสนศึกษา สารนิเทศศาสตร์ - เกษตรศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2556
						มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2549
						มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2544
						มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2543
						มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	2537

ลำดับ ที่	เลขที่ บัตรประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
						สถาบัน	ปี
7.	3010911503xxx	อาจารย์	ธีรพจน์ ศิริจันทร์	อ.ม.	ปรัชญา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2535
				น.บ.	-	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2529
8.	3000904826xxx	อาจารย์	ชนิษฐา ศรีไพบุลย์	อ.ม.	ปรัชญา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2538
				วท.บ.	พยาบาลและผดุง ครรภ์)	มหาวิทยาลัยมหิดล	2530
9.	3111201035xxx	อาจารย์	ไพลิน ปิ่นสำอาง	อ.ม.	ปรัชญา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2550
				ศศ.บ.	ปรัชญา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2546

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา)

ไม่มี

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์

5.1 คำอธิบายโดยย่อ

หลักสูตรมี 1 แผนการศึกษา คือ แผน ก แบบ ก 2 แผนศึกษารายวิชา และทำวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ : การสร้างโครงการวิจัยและดำเนินการวิจัยอันก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชา พุทธศาสนศึกษาและนำเสนอวิทยานิพนธ์ การเขียนรายงานวิจัยเพื่อเผยแพร่ จริยธรรมในการทำวิจัยและ จริยธรรมในการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้

1. คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ
2. สามารถสืบค้น ตีความและประเมินข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ
4. สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ไขปัญหาในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

5.3 ช่วงเวลา

การทำวิทยานิพนธ์ แผน ก แบบ ก 2 ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษาที่ 2

5.4 จำนวนหน่วยกิต

วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต

5.5 ข้อกำหนดการทำวิทยานิพนธ์

1. การจดทะเบียนวิทยานิพนธ์ นักศึกษาจะจดทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ต่อเมื่อศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต โดยได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
2. นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาไทย
3. หลังจากจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อ คณะกรรมการโครงการปริญญาโท สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา เพื่อให้คณบดีคณะศิลปศาสตร์แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการวิทยานิพนธ์ รวมไม่น้อยกว่า 3 ท่าน ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษา รวมทั้งสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และสอบวิทยานิพนธ์
4. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

5.6 การเตรียมการ

1. นักศึกษาลงทะเบียนรายวิชา พธ. 501 ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสนศึกษาและรายวิชา พธ. 502 การเขียนงานพุทธศาสนาเชิงวิชาการเป็นวิชาเสริมพื้นฐานโดยไม่นับหน่วยกิต ให้ความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลโดยใช้ฐานข้อมูลของห้องสมุดมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์ มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษา

2. เนื้อหาวิทยานิพนธ์ต้องเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาโดยมีรายงานที่ต้องนำส่งตามรูปแบบและระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

3. นักศึกษาจะต้องทำวิทยานิพนธ์ภายใต้การแนะนำและควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยให้คณะแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำหน้าที่แนะนำการเขียนวิทยานิพนธ์สำหรับนักศึกษาปริญญาโทบัณฑิต

5.7 กระบวนการประเมินผล

1. การสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

กระทำโดยวิธีการนำเสนอในที่ประชุมและสอบปากเปล่า โดยอาจารย์ผู้สอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน อาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกดังกล่าว ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ แต่ต้องไม่เป็นประธานกรรมการและต้องเข้าสอบวิทยานิพนธ์ด้วยทุกครั้ง

2) การสอบวิทยานิพนธ์

กระทำโดยวิธีนำเสนอในที่ประชุมและสอบปากเปล่า โดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เป็นกรรมการชุดเดียวกันกับคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ซึ่งการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุจำเป็น

การดำเนินการสอบวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553 และระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. 2558 โดยคณะศิลปศาสตร์ จะตั้งกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อย่างน้อย 3 คน โดยต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการอย่างน้อย 1 คน และประธานคณะกรรมการต้องไม่ใช่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยการสอบวิทยานิพนธ์ที่จะได้รับผลระดับ S ต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล

1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา
1.1 แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์	1.1 จัดกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่มเพื่อฝึกให้นักศึกษาคิดเชิงวิเคราะห์และทำงานร่วมกันได้อย่างสร้างสรรค์
1.2 มุ่งมั่นในการให้บริการสาธารณะ	1.2 เน้นให้นักศึกษาเข้าใจถึงการเสียสละ จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการเพื่อบริการวิชาการให้แก่สังคมในรูปแบบต่างๆ
1.3 เปิดใจยอมรับความคิด ความเชื่อที่แตกต่างกัน	1.3 จัดการเรียนการสอนให้มีการอภิปรายในชั้นและจัดกิจกรรมวิชาการร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองทางศาสนาและความเชื่อที่แตกต่างกัน

2. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

2.1 คุณธรรม จริยธรรม

1. ผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

- 1) สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรมที่ซับซ้อนเชิงวิชาการ โดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น
- 2) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- 3) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ
- 4) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- 5) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
- 6) มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

2. กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกรายวิชาที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง กรณีตัวอย่างที่ครอบคลุมประเด็นและปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน

3. กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ใช้วิธีการประเมินหลากหลายวิธี ทั้งการประเมินระหว่างเรียน ภายหลังสิ้นสุดวิชาและภายหลังสำเร็จการศึกษา

- 1) ประเมินระหว่างเรียน โดยผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินโดยกลุ่มเพื่อน อาจารย์ ฯลฯ โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ทั้งการสัมภาษณ์ การสังเกต ใช้แบบสอบถาม สทนากลุ่ม แบบบันทึกแบบประเมินและแบบวัดที่เกี่ยวข้อง
- 2) ประเมินภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว โดยให้บัณฑิตประเมินผลตนเอง ประเมินจากผู้ใช้บัณฑิต โดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์

2.2 ความรู้

1. ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชา ตลอดจนหลักการและทฤษฎีที่สำคัญ
- 2) สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจ รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะและการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา
- 3) รู้ เข้าใจและสนใจพัฒนาความรู้ ความชำนาญทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 4) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกรายวิชาที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการบรรยายร่วมกับการอภิปราย การค้นคว้า การวิเคราะห์ และเน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง กรณีตัวอย่างที่ครอบคลุมประเด็นและปัญหา

3. กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

กลยุทธ์การประเมินประกอบด้วย การประเมินหลายวิธี/กิจกรรม เพื่อให้ครอบคลุมการประเมินผลด้านความรู้ ทั้งการเรียนการสอนในห้องเรียนและการเรียนด้วยตนเอง เช่น การสอบวัดความรู้โดยใช้ข้อสอบ การรายงานการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์กรณี การทำโครงการ การทำวิทยานิพนธ์

2.3 ทักษะทางปัญญา

1. ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ
- 2) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 3) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ
- 4) สามารถประยุกต์ความรู้ และทักษะกับการแก้ไขปัญหาในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

2. กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกรายวิชาที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมโดยใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการบรรยายร่วมกับการอภิปราย การค้นคว้า การวิเคราะห์ และเน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง กรณีตัวอย่างที่ครอบคลุมประเด็นและปัญหา

3. กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

กลยุทธ์การประเมินประกอบด้วย การประเมินหลายวิธี/กิจกรรมเพื่อให้ครอบคลุมการประเมินผลด้านทักษะทางปัญญา ทั้งการเรียนการสอนในห้องเรียนและการเรียนด้วยตนเอง เช่น การสอบวัดความรู้โดยใช้ข้อสอบ การรายงานการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์กรณี การทำวิทยานิพนธ์

2.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1. ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม
- 2) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม

3) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม

2. กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกรายวิชาที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการบรรยายร่วมกับการอภิปราย การค้นคว้า การวิเคราะห์ และเน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง กรณีตัวอย่างที่ครอบคลุมประเด็นและปัญหา

3. กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

มีการประเมินหลายด้าน โดยให้ความสำคัญที่กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) มีการประเมินผู้เรียนในการแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำและผู้ตาม ในสถานการณ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์
- 2) การประเมินทักษะที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำตามสถานการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 3) การประเมินความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 4) การประเมินการแสดงออกของการตระหนักถึงความรับผิดชอบในการเรียนรู้ตามประสบการณ์การเรียนรู้ และความสนใจในการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง

2.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปากเปล่าและการเขียน เลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนออย่างเหมาะสม
- 2) สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนหลากหลายและสามารถสนทนาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

2. กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกรายวิชาที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการบรรยายร่วมกับการอภิปราย การค้นคว้า การวิเคราะห์ และเน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง กรณีตัวอย่างที่ครอบคลุมประเด็นและปัญหา

3. กลยุทธ์การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

มีการประเมินหลายด้าน โดยให้ความสำคัญที่กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) มีการประเมินผลงานตามกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบสังเกต แบบประเมินทักษะการพูด การเขียน ในสถานการณ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์
- 2) การประเมินทักษะที่แสดงออกถึงทักษะการพูด การฟัง ตามสถานการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 3) การประเมินการแสดงออกของการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศตามประสบการณ์การเรียนรู้ และความสนใจในการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง

3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

ผลการเรียนรู้ในตารางมีความหมายดังนี้

3.1 คุณธรรม จริยธรรม

1) สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรมที่ซับซ้อนเชิงวิชาการ โดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น
 2) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
 3) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ

- 4) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- 5) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
- 6) มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

3.2 ความรู้

1) มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชา ตลอดจนหลักการและทฤษฎีที่สำคัญ
 2) สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจ รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะและการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา

- 3) รู้ เข้าใจและสนใจพัฒนาความรู้ ความชำนาญทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 4) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3 ทักษะทางปัญญา

- 1) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ
- 2) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 3) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ
- 4) สามารถประยุกต์ความรู้ และทักษะกับการแก้ไขปัญหาในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

3.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1) สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม
 2) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบต่องานในกลุ่ม
 3) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม

3.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปากเปล่าและการเขียน เลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนออย่างเหมาะสม
 2) สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนหลากหลายและสามารถสนทนาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง x ไม่มี

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม						2. ความรู้				3. ทักษะทางปัญญา				4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	1	2
วิชาเสริมพื้นฐาน																			
พธ. 501 ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสนศึกษา	x	●	x	●	x	●	○	○	●	○	●	●	●	x	x	●	x	●	●
พธ. 502 การเขียนงานพุทธศาสนาเชิงวิชาการ	x	●	x	●	x	●	○	○	●	○	●	●	●	x	x	●	x	●	●
วิชาบังคับ																			
พธ. 610 ประวัติพุทธศาสนา	●	x	x	○	x	○	●	x	x	●	x	●	x	x	●	●	x	●	○
พธ. 630 พระไตรปิฎกและอรรถกถา	x	x	x	●	x	○	●	●	x	x	●	x	x	x	●	x	x	●	○
พธ. 640 พุทธศาสนาเถรวาท	x	x	x	●	x	○	●	x	●	x	x	x	●	x	●	x	x	●	●
พธ. 641 พุทธศาสนาเถรวาท	x	x	●	x	x	○	●	x	●	x	x	x	●	●	x	x	x	●	●
พธ. 680 ธรรมเนียมปฏิบัติในพุทธศาสนา	x	●	x	x	●	●	●	x	x	x	x	●	x	x	x	x	●	●	○
วิชาเลือก																			
พธ. 603 คณะสงฆ์กับสังคมไทย	x	x	x	x	x	○	○	●	x	x	x	●	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 613 พุทธศาสนาในประเทศไทย	x	x	x	x	x	○	●	x	x	x	x	●	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 614 พุทธศาสนาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	x	x	x	x	x	○	●	x	x	x	x	●	x	x	x	○	x	●	○

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม						2. ความรู้				3. ทักษะทาง ปัญญา				4. ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ			5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ เทคโนโลยี สารสนเทศ		
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	1	2	
พธ. 633 พระสูตรมหายาน	x	x	x	x	x	○	●	x	x	x	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 643 พุทธปรัชญา	x	x	x	x	x	○	●	x	x	x	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 644 ตรรกวิทยาแนวพุทธ	x	x	x	x	x	○	x	●	x	x	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 653 จริยศาสตร์แนวพุทธ	x	x	x	x	x	○	x	●	x	x	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 654 จิตวิทยาแนวพุทธ	x	x	x	x	x	○	x	x	x	●	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 655 พุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม	x	x	x	x	x	○	x	x	x	●	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 656 สตรีในพุทธศาสนา	x	x	x	x	x	○	x	x	x	●	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 657 ศิลปวัฒนธรรมในพุทธศาสนา	x	x	x	x	x	○	x	x	x	●	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 658 แนวคิดและขบวนการใหม่ทาง พุทธศาสนาในสังคมไทย	x	x	x	x	x	○	●	x	x	x	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 663 พุทธศาสนากับการศึกษา	x	x	x	x	x	○	x	x	●	x	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 664 พุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	x	x	x	x	x	○	x	x	x	●	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 665 พุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน	x	x	x	x	x	○	x	x	●	x	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 666 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันตก	x	x	x	x	x	○	●	x	x	x	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○
พธ. 667 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันออก	x	x	x	x	x	○	x	●	x	x	x	●	x	x	x	x	○	x	●	○

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม						2. ความรู้				3. ทักษะทาง ปัญญา				4. ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ			5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ เทคโนโลยี สารสนเทศ	
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	1	2
พธ. 793 พุทธศาสนาเฉพาะเรื่อง	x	x	x	x	x	○	●	x	x	x	x	●	●	x	x	○	x	●	○
พธ. 794 การศึกษาโดยเอกเทศ	●	●	x	x	x	●	○	○	●	○	●	●	●	x	x	●	x	●	○
พธ. 795 พุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษเพื่อการวิจัย	x	x	x	●	x	●	○	○	●	●	x	○	x	○	x	●	x	●	○
พธ. 796 ภาษาบาลีเพื่อการวิจัย	x	x	x	●	x	●	○	○	●	●	x	○	x	○	x	●	x	●	○
พธ. 797 สัมมนาพุทธศาสนา	●	x	●	x	x	●	●	●	x	x	●	●	●	x	●	○	●	●	○
วิทยานิพนธ์																			
พธ. 800 วิทยานิพนธ์	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

การวัดผลให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553 (พร้อมด้วยฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ดังนี้

1.1 การวัดผลการศึกษาแบ่งเป็น 9 ระดับ มีชื่อและค่าระดับต่อหนึ่งหน่วยกิตดังต่อไปนี้

ระดับ	A	A ⁻	B ⁺	B	B ⁻	C ⁺	C	D	F
ค่าระดับ	4.00	3.67	3.33	3.00	2.67	2.33	2.00	1.00	0.00

1.2 การนับหน่วยกิตที่ได้จะนับรวมเฉพาะหน่วยกิตลักษณะวิชาที่นักศึกษาได้ค่าระดับ S หรือระดับไม่ต่ำกว่า C เท่านั้น รายวิชาที่นักศึกษาได้ค่าระดับต่ำกว่า C ไม่ว่าจะป็นรายวิชาบังคับหรือรายวิชาเลือกให้นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาคการศึกษานั้นและค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกครั้งไป

1.3 นักศึกษาที่ได้ระดับ U หรือระดับต่ำกว่า C ในรายวิชาใดที่เป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตร จะลงทะเบียนศึกษาซ้ำในรายวิชานั้นได้อีกเพียง 1 ครั้ง และครั้งหลังนี้จะต้องได้ค่าระดับ S หรือระดับไม่ต่ำกว่า C มิฉะนั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

รายวิชาที่ได้ค่าระดับตามความในวรรคแรกนั้น หากเป็นรายวิชาเลือก นักศึกษาอาจจะลงทะเบียนศึกษาซ้ำในรายวิชานั้นอีก หรืออาจจะลงทะเบียนศึกษารายวิชาเลือกอื่นแทนก็ได้

นักศึกษาที่ได้ค่าระดับไม่ต่ำกว่า C ในรายวิชาใด ไม่มีสิทธิจดทะเบียนศึกษาซ้ำในรายวิชานั้นอีก

1.4 การวัดผลวิทยานิพนธ์ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับ S (ใช้ได้) และระดับ U (ใช้ไม่ได้) หน่วยกิตที่ได้จะไม่นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ย

1.5 การวัดผลวิชาเสริมพื้นฐาน การสอบประมวลความรู้และการสอบภาษาต่างประเทศ แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับ P (ผ่าน) และ ระดับ N (ไม่ผ่าน) โดยไม่นับหน่วยกิต

1.6 เงื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

2.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนักศึกษายังไม่สำเร็จการศึกษา

1) กำหนดให้มีการทวนสอบในระดับรายวิชา โดยคณะกรรมการโครงการปริญญาโท สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เป็นผู้ดำเนินการทวนสอบ

2) สุ่มคัดเลือกรายวิชาตามเกณฑ์การคัดเลือกที่คณะกรรมการโครงการปริญญาโท สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา กำหนด

3) ดำเนินการทวนสอบโดยตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนตามรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) และตรวจสอบการให้คะแนนข้อสอบ รายงาน โครงการงาน กิจกรรม

2.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษา

กำหนดการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จโดยดำเนินการต่อไปนี้

1) สสำรวจภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิต

2) สสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

3) สสำรวจระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิต

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

- 3.1 ได้ศึกษาลักษณะวิชาต่างๆ ครบตามโครงสร้างหลักสูตร และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต
- 3.2 ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน)
- 3.3 ได้ค่าระดับ P (ผ่าน) ในการวัดผลวิชาเสริมพื้นฐาน
- 3.4 ได้ค่าระดับ P (ผ่าน) ในการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือศึกษาและสอบผ่านวิชา มธ. 005 ภาษาอังกฤษ 1 และ มธ. 006 ภาษาอังกฤษ 2
- 3.5 ได้ระดับ S ในการสอบวิทยานิพนธ์ โดยการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะศิลปศาสตร์ แต่งตั้งและนำวิทยานิพนธ์ที่พิมพ์และเย็บเล่มเรียบร้อยแล้ว มามอบให้มหาวิทยาลัยตามระเบียบ
- 3.6 ผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงาน ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือ เสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)
- 3.7 ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่คณะศิลปศาสตร์และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนด

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

1.1 มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายของมหาวิทยาลัย บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ กฎระเบียบต่างๆ รวมถึงสิทธิผลประโยชน์ของอาจารย์

1.2 ส่งเสริมให้อาจารย์เพิ่มพูนความรู้โดยเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาการสอน การวัดและการประเมินผล การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การศึกษาดูงาน ประชุมสัมมนา และการประชุมวิชาการเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ

2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

2.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

1) ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้โดยเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาการสอน อบรมการวัดและการประเมินผล อบรมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาดูงาน ประชุมสัมมนา และการประชุมวิชาการเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ

2.2 การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่นๆ

1) การให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการทางวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

2) ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพและสามารถนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

3) มีการกระตุ้นอาจารย์ให้ทำผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาพุทธศาสนา

4) ส่งเสริมให้อาจารย์เข้าร่วมอบรมทักษะปฏิบัติในด้านต่างๆ ที่จำเป็น

5) ให้ข้อมูลเรื่องงบประมาณสำหรับการทำวิจัยและให้อาจารย์เข้าร่วมกลุ่มวิจัยต่างๆ ของคณะ

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

1. การบริหารหลักสูตร

1.1 คณะกรรมการหลักสูตรของคณะศิลปศาสตร์เป็นผู้กำกับดูแลและคอยให้คำแนะนำ ตลอดจนแนวปฏิบัติให้แก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการปริญญาโท สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา เพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอน ติดตามและรวบรวมข้อมูล การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลและแนวทางการควบคุมคุณภาพสำหรับใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยกระทำทุกปีอย่างต่อเนื่อง

1.3 กรรมการโครงการปริญญาโทควบคุมการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้เป็นไปตามรายละเอียดของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการทบทวน/ประเมินผลการดำเนินการโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิติดตามรายละเอียดหลักสูตรเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษาและปรับปรุงตามความเหมาะสม

1.5 มีการประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

เป้าหมาย	การดำเนินการ	การประเมินผล
1. มุ่งพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยในด้านพุทธศาสนศึกษา	1. พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย	- หลักสูตรที่สามารถอ้างอิงกับมาตรฐานที่กำหนดและมีการปรับปรุงสม่ำเสมอ
2. ปรับปรุงหลักสูตรให้มีวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	2. เพิ่มวิชาและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า วิจัย ทางด้านพุทธศาสนศึกษา	- จำนวนนักศึกษาและจำนวนวิชาเรียนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย - จำนวนการตีพิมพ์และเผยแพร่วิทยานิพนธ์ทั้งระดับชาติและนานาชาติ - ผลประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและ ผลประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยนักศึกษาและบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว
3. ตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน	3. มีการประเมินมาตรฐานของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	

2. การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน

2.1 การบริหารงบประมาณ

มีคณะกรรมการโครงการปริญญาโทสาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา ทำหน้าที่วางแผนและบริหารงบประมาณ ในลักษณะของโครงการปกติจากงบอุดหนุนปริญญาโทและงบรายได้คณะในส่วนที่ไม่เพียงพอ

2.2 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีห้องสมุดที่นักศึกษาสามารถใช้ค้นคว้าได้โดยสะดวกทั้งหนังสือ ตำรา และวารสารวิชาการทางพุทธศาสนา ได้แก่ หอสมุดปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ และหอสมุดป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ตลอดจนห้องสมุดอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัย ในความดูแลของสำนักหอสมุด ซึ่งประกอบด้วย

หนังสือทางด้านปรัชญาและศาสนา	20,000	เล่ม
หนังสือทางด้านพุทธศาสนา(ภาษาไทย)	22,471	เล่ม
วารสาร		
ภาษาไทย	456	รายการ
ภาษาต่างประเทศ	167	รายการ
หนังสือพิมพ์ภาษาไทย	30	รายการ

นอกจากนี้ โครงการยังมีห้องธรรมจักรซึ่งมีหนังสือหายากด้านพุทธศาสนา ให้นักศึกษาสามารถมาค้นคว้าได้อย่างสะดวก

2.3 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

- 2.3.1 มีคณะกรรมการภาควิชาและกรรมการโครงการปริญญาโทวางแผนจัดหาและติดตามการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน
- 2.3.2 ให้อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนเสนอรายชื่อสื่อที่ต้องการใช้ต่อภาควิชา
- 2.3.3 โครงการ ภาควิชา และคณะจัดสรรงบประมาณประจำปีและจัดซื้อตำราและสื่อต่างๆ

2.4 การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

2.4.1 คณะกรรมการภาควิชาและกรรมการโครงการปริญญาโทวางแผนการประเมินอย่างมีส่วนร่วมกับผู้สอน ผู้ใช้ และบุคลากรที่รับผิดชอบทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบ

2.4.2 ประเมินความเพียงพอจากความต้องการการใช้ของอาจารย์และผู้เรียนและให้ได้มาตรฐานตามที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนด

2.4.3 จัดทำระบบติดตามการใช้ทรัพยากรทั้งตำราหลัก สิ่งพิมพ์ และสื่อต่างๆ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของภาควิชา ของคณะ และนำมาใช้ในการบริหารทรัพยากร

เป้าหมาย	การดำเนินการ	การประเมินผล
ให้คณาจารย์มีอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอย่างพอเพียง	จัดงบประมาณให้เพียงพอ	จำนวนงบประมาณที่ใช้สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน

3. การบริหารคณาจารย์

3.1 การรับอาจารย์ใหม่

3.1.1 กำหนดคุณสมบัติอาจารย์ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด นอกจากนั้น ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และ การใช้สารสนเทศ การสื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์และโปรแกรมขั้นพื้นฐาน

3.1.2 ประกาศรับสมัครและประชาสัมพันธ์โดยทั่ว

3.1.3 สืบค้นประวัติ และคุณสมบัติของผู้สมัครจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้อย่างเป็นระบบ และมีการตรวจสอบข้อมูลอย่างเป็นธรรม

3.1.4 ทดสอบความสามารถในสาขาวิชา

3.1.5 ทดสอบความสามารถในการสอนและการใช้สื่อการศึกษา

3.1.6 เสนอแต่งตั้งและประเมินการปฏิบัติงานตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

3.2 การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการวางแผน การติดตามและทบทวนหลักสูตร

3.2.1 อาจารย์ร่วมกับผู้เรียนประเมินรายวิชาเมื่อสิ้นสุดรายวิชาทุกรายวิชา

3.2.2 อาจารย์ร่วมในการสัมมนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา

3.2.3 อาจารย์เสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อรวบรวมและจัดทำร่างการปรับปรุงหลักสูตร

3.3 การแต่งตั้งคณาจารย์พิเศษ

3.3.1 การจัดจ้างอาจารย์พิเศษให้ทำได้เฉพาะหัวข้อเรื่องที่ต้องการความเชี่ยวชาญพิเศษเท่านั้น

3.3.2 การพิจารณาจะต้องผ่านการกลั่นกรองของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

3.3.3 กลุ่มวิชาโดยหัวหน้าภาค/ประธานโครงการเป็นผู้เสนอความต้องการในการจ้างและเสาะหาผู้มีคุณสมบัติตรงความต้องการเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

3.3.4 การจัดจ้างอาจารย์พิเศษ ต้องวางแผนล่วงหน้าเป็นรายภาคการศึกษาเป็นอย่างน้อย

3.3.5 จัดให้มีการประเมินการสอนของอาจารย์พิเศษทุกครั้งที่มีการสอน

3.3.6 คุณสมบัติของอาจารย์พิเศษจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

4. การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

4.1 การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งให้เป็นไปตามความต้องการของคณะและนโยบายของมหาวิทยาลัย

4.2 การเพิ่มทักษะความรู้เพื่อการปฏิบัติงาน

4.2.1 จัดให้มีการสัมมนาหรือทัศนศึกษาปีละ 1 ครั้ง

4.2.2 ให้บุคลากรวางแผนความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยรวบรวมเป็นแผนประจำปีเพื่อให้คณะสนับสนุนงบประมาณได้เหมาะสม

4.2.3 คณะมีหน่วยวิจัยสถาบันและวิจัยเพื่อพัฒนา โดยสนับสนุนงบประมาณประจำปี เช่นเดียวกับหน่วยวิจัยอื่นๆ

5. การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา

5.1 การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ และอื่นๆ แก่นักศึกษา

- 5.1.1 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์จริง
- 5.1.2 มีการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่นักศึกษาทุกคน
- 5.1.3 มีระบบการสื่อสารข้อมูลให้เข้าถึงนักศึกษาอย่างทั่วถึง เช่น การสื่อสารผ่าน Website Facebook Line และ E-mail เป็นต้น
- 5.1.4 มีการสนับสนุนให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการกับต่างประเทศ

5.2 การอุทธรณ์ของนักศึกษา

- 5.2.1 กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถที่จะยื่นคำร้องขอดูกระดาษคำตอบ ตลอดจนคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้
- 5.2.2 การอุทธรณ์ของนักศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2547 หมวดที่ 4

6. ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

มีการสำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน และความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิต และมุ่งให้บัณฑิตสามารถประกอบอาชีพได้ตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตร

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ของหลักสูตร

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
1) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓
2) มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (ถ้ามี)	✓	✓	✓	✓	✓
3) มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
4) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
5) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
6) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และมคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
7) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว		✓	✓	✓	✓
8) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓
9) อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓
10) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนา วิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี	✓	✓	✓	✓	✓
11) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0		✓	✓	✓	✓
12) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0			✓	✓	✓
รวมตัวบ่งชี้	9	11	12	12	12
ตัวบ่งชี้บังคับ	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5
ตัวบ่งชี้ต้องผ่านรวม	8	10	11	11	11

เกณฑ์ประเมิน : หลักสูตรได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ต้องผ่านเกณฑ์ประเมินตัวบ่งชี้บังคับ (ตัวบ่งชี้ที่ 1-5) ต้องมีผลดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย และมีจำนวนตัวบ่งชี้ที่มีผลดำเนินการบรรลุเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 80% ของตัวบ่งชี้รวม โดยพิจารณาจากจำนวนตัวบ่งชี้บังคับและตัวบ่งชี้รวมในแต่ละปี

หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน

1.1.1 การสังเกตพฤติกรรมและการโต้ตอบของนักศึกษา พิจารณาจากตัวผู้เรียนโดยผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนทุกๆ หัวข้อว่ามีความเข้าใจหรือไม่ โดยประเมินจากแบบทดสอบย่อย การสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา การอภิปรายโต้ตอบจากนักศึกษาการตอบคำถามของนักเรียนในชั้นเรียน ซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลจากที่กล่าวข้างต้นแล้วก็ควรจะสามารประเมินเบื้องต้นได้ว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ หากวิธีการที่ใช้ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนการสอน

1.1.2 การประชุมคณาจารย์ในภาควิชา เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขอคำแนะนำ ในการประชุมโครงการ จะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเรียนการสอนของคณาจารย์แต่ละท่านว่านักศึกษามีปัญหาในการเรียนด้านใดบ้างเพื่อช่วยกันแก้ไขและพัฒนาคุณภาพนักศึกษาในโครงการต่อไป

1.1.3 การสอบถามจากนักศึกษา ในลักษณะสัมภาษณ์ทั้งแบบทางการและไม่ทางการทั้งจากในชั้นเรียนและนอกห้องเรียนทั้งนักศึกษาปัจจุบันและที่ศึกษาจบแล้วเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

1.1.4 การทดสอบกลางภาคและปลายภาค จะสามารถชี้ได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ในเนื้อหาที่ได้สอนไป และหลังจากกรรมการทวนสอบพิจารณาวิชาต่างๆ แล้วหากพบว่ามีปัญหาที่จะต้องมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป

1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

1.2.1 ประเมินจากนักศึกษาเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ในทุกด้าน เช่น กลวิธีการสอน การตรงต่อเวลา การชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของรายวิชา เกณฑ์การวัดและประเมินผล และการใช้สื่อการสอน จากการประเมินของนักศึกษาในแต่ละรายวิชา

1.2.2 ประเมินโดยตัวอาจารย์เองและเพื่อนร่วมงาน ภาควิชา มีการสังเกตการณ์ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรหรือหัวหน้าภาควิชาเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอาจารย์ในแต่ละวิชาเพื่อความเหมาะสม

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

หลักสูตรมีกระบวนการที่ได้ข้อมูลย้อนกลับในการประเมินคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม เช่น

2.1 ประเมินหลักสูตรในภาพรวมโดยนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายตามเกณฑ์มาตรฐาน

2.2 ประเมินโดยที่ปรึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากรายงานผลการดำเนินการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อทบทวนหลักสูตร การเรียนการสอน เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และเนื้อหาหลักสูตรที่ใกล้เคียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในด้านสังคมอาจมีผลกระทบต่อหลักสูตร

2.3 ประเมินโดยผู้ใช้บัณฑิตหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ประเมินความพึงพอใจของหน่วยงานต่อคุณภาพของมหาบัณฑิตและประสิทธิภาพของมหาบัณฑิตในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน เพื่อนำผลการประเมินมาประกอบการพัฒนาหลักสูตร และพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

การประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุในหมวดที่ 7 ข้อ 7 โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในระดับภาควิชา มีคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขา/สาขาวิชาเดียวกันอย่างน้อย 1 คน

4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

4.1 คณะกรรมการประเมินหลักสูตรของคณะจัดทำรายงานการประเมินผลและเสนอประเด็นที่จำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตร

4.2 จัดประชุมสัมมนาเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร

4.3 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิอ่านหลักสูตรและให้ข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 ผลงานทางวิชาการ (ย้อนหลัง 5 ปี) ของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

1. ศาสตราจารย์ ดร. วัชระ งามจิตรเจริญ

หนังสือ/ตำรา

วัชระ งามจิตรเจริญ. สมการความว่าง. นนทบุรี : สำนักพิมพ์กรีน ปัญญาญาณ, 2554. (288 หน้า)

วัชระ งามจิตรเจริญ. แนวคิดในการนำเศรษฐกิจเชิงพุทธศาสนาสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554. (353 หน้า)

วัชระ งามจิตรเจริญ. พุทธศาสนาเถรวาท. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556. (492 หน้า)

งานวิจัย

วัชระ งามจิตรเจริญ. “พระพุทธศาสนากับฟิสิกส์ใหม่,” รายงานวิจัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554. (143 หน้า)

วัชระ งามจิตรเจริญ. “สมณศักดิ์: ข้อดีและปัญหา,” รายงานวิจัย, ศูนย์พุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556. (116 หน้า)

บทความทางวิชาการ/บทความวิจัย

วัชระ งามจิตรเจริญ. “พระพุทธศาสนากับฟิสิกส์ใหม่,” วารสารพุทธศาสนศึกษา ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2554): 39 – 65. (26 หน้า)

วัชระ งามจิตรเจริญ. “สมณศักดิ์ : ข้อดีและปัญหา,” วารสารพุทธศาสนศึกษา ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2557): 11 – 41. (30 หน้า)

Watchara Ngamchitcharoen. “Ecclesiastic Titles (Samaṇasatti): Advantages and Problems,” THE CHULALONGKORN JOURNAL OF BUDDHIST STUDIES Volume 8, 2014: 1 – 43. (43 pages)

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนตรี สิริโรจนานันท์ (สืบดวง)

หนังสือ/ตำรา

มนตรี สิริโรจนานันท์. สตรีในพระพุทธศาสนา, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556. (258 หน้า)

งานวิจัย

มนตรี สืบดวง. “การบวชกับความกตัญญูในพุทธศาสนา,” รายงานวิจัย,โครงการวิจัยพื้นฐาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2553.

บทความ

มนตรี สืบดวง. “การบวชเพื่อทดแทนบุญคุณพ่อแม่,” วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2553): 25 - 45. (20 หน้า)

มนตรี สืบดวง. “เรียนรู้เรื่องผู้หญิงจากหลักสูตรการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย,” วารสารสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปีที่ 2 ฉบับฉลอง 25 ปี (พ.ศ. 2553): 163 - 183. (20 หน้า)

3. อาจารย์ ดร. เดโชพล เหมนาไลย

งานวิจัย

เดโชพล เหมนาไลย. “สันติวิธีในมุมมองของพุทธศาสนาเถรวาท,” ใน รายงานวิจัย โครงการปริทรรศน์องค์ความรู้ สันติวิธีจากสายธารภูมิปัญญาตะวันออก สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2556.

บทความเสนอในที่ประชุมวิชาการ

เดโชพล เหมนาไลย. “ปรากฏการณ์ทางศาสนาในวัฒนธรรมประชานิยม (Popular Culture) : ว่าด้วย “พุทธะ” ใน มังงะ/อนิเมะเรื่อง “Saint Young Men” (Saint Onii-san/ศาสดาเดินดิน),” บทความวิชาการเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติญี่ปุ่นศึกษาในประเทศไทย ครั้งที่ 8 หัวข้อ “คลายปม: บทเรียนจากญี่ปุ่น” (Conflict Resolution: Lesson Learned from Japan) วันที่ 18 – 19 ธันวาคม 2557 ณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4. รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรพร สิริกาญจน

หนังสือ/ตำรา

ภัทรพร สิริกาญจน. **พระพุทธศาสนาในประเทศไทย: เอกภาพในความหลากหลาย.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557. (309 หน้า)

ภัทรพร สิริกาญจน. **สนามความคิดแห่งการสืบค้น : ความดี ความงาม และความจริง.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557. (225 หน้า)

งานวิจัย

ภัทรพร สิริกาญจน. “การศึกษาแนวคิดทางจริยศาสตร์ในงานเขียนของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต),” รายงานวิจัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553. (142 หน้า)

บทความภาษาไทย

ภัทรพร สิริกาญจน. “การศึกษาแนวคิดทางจริยศาสตร์ในงานเขียนของพระพรหมคุณาภรณ์,” (ป.อ. ปยุตโต). วารสารศิลปศาสตร์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (2554): 81 – 101. (20 หน้า)

ภัทรพร สิริกาญจน. “แนวคิดแบบธรรมชาตินิยมในงานเขียนของพระพรหมคุณาภรณ์,” (ป.อ. ปยุตโต). วารสารราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ 76 ฉบับที่ 1 (2554): 1 – 13. (13 หน้า)

บทความภาษาอังกฤษ

Sirikanchana, Pataraporn. “Buddhism and Health in Thai Perspective.” Journal of the World Buddhist University Volume 9 No.1 (2556/2013): 42 – 49. (7 pages)

Sirikanchana, Pataraporn. “Phra Brahmaganabhorn (P.A. Payutto)’s Exposition of Buddhist Teachings and Practices for Health Care,”. Journal of the World Buddhist University Volume 10 No.1 (2557/2014): 74 – 91. (17 pages)

บทความเสนอในที่ประชุมวิชาการ

ภัทรพร สิริกาญจน. “ประโยชน์นิยมในความเรียงว่าด้วยเสรีภาพของ จอห์น สจวต มิลล์.” บทความวิชาการเสนอที่ประชุมราชบัณฑิตและภาคีสมาชิก สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ราชบัณฑิตยสถาน. วันพุธที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2555.

ภัทรพร สิริกาญจน. “การแพทย์แผนไทย: คุณค่าและความสำคัญทางพุทธปรัชญาและลัทธิหลังนวยุคนิยม.” บทความวิชาการเสนอที่ประชุมราชบัณฑิตและภาคีสมาชิก สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ราชบัณฑิตยสถาน. วันพุธที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2556.

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดนัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์

หนังสือ

ดนัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์. **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในศรีลังกา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555. (584 หน้า)

ดนัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์. **วันพุทธ**. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ธรรมะ, 2557. (285 หน้า)

ดนัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์. **พุทธโธ**. กรุงเทพมหานคร: เดย์ โฟเอทส์, 2557. (224 หน้า)

งานวิจัย

ดนัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์. “จตุคามรามเทพ: ความศักดิ์สิทธิ์ผลิตได้,” รายงานวิจัย, โครงการวิจัยอุตสาหกรรมวัฒนธรรม ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2553. (71 หน้า)

ดนัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์. “การวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงบูรณาการหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนากับวิชาที่เกี่ยวข้องในระดับประถมและมัธยมศึกษา,” รายงานวิจัย, โครงการวิจัยพุทธศาสนศึกษา ศูนย์พุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556. (195 หน้า)

บทความ

ดนัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์. “พระสงฆ์กับทรัพย์สินส่วนตัว,” วารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2553): 55 – 85. (30 หน้า)

Danai Preechapermpasit. “BUDDHIST MONK AND PERSONAL PROPERTY,” THE CHULALONGKORN JOURNAL OF BUDDHIST STUDIES Volume 5, 2011: 85 – 125. (40 pages)

Danai Preechapermpasit. “The Study of Buddhism in Thai School Curricula,” THE CHULALONGKORN JOURNAL OF BUDDHIST STUDIES Volume 6, 2012: 1 – 56. (56 pages)

ดนัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์. “การวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงบูรณาการหลักสูตรพระพุทธศาสนากับวิชาที่เกี่ยวข้องในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา,” วารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2557): 35 – 68. (33 หน้า)

ภาคผนวก 2 ภาระงานของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับ	รายนามอาจารย์	ภาระงานสอนก่อนปรับปรุงหลักสูตร (ชั่วโมง:สัปดาห์)					ภาระงานสอนภายหลังปรับปรุง หลักสูตร (ชั่วโมง:สัปดาห์)					ภาระงานที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ / การค้นคว้า อิสระก่อนปรับปรุงหลักสูตร (จำนวนนักศึกษา)		ภาระงานที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ / การค้นคว้า อิสระหลังปรับปรุงหลักสูตร (จำนวนนักศึกษา)	
		ป. ตรี	ประกาศา บัณฑิต	ป.โท	ป.เอก	รวม	ป. ตรี	ประกาศา บัณฑิต	ป.โท	ป.เอก	รวม	วิทยานิพนธ์	การค้นคว้า อิสระ	วิทยานิพนธ์	การค้นคว้า อิสระ
1.	ศ.ดร.วัชร งามจิตรเจริญ	-	-	6	-	6	-	-	6	-	6	5	-	5	-
2.	ผศ.ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์	3	-	6	-	9	3	-	6	-	9	3	-	3	-
3.	อ.ดร.เดโชพล เหมนาไลย	3	-	3	-	6	3	-	3	-	6	2	-	2	-
4.	รศ.ดร.ภัทรพร สิริกาญจน	-	-	9	-	9	-	-	6	-	6	4	-	1	-
5.	ผศ.दनัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์	3	-	3	-	6	3	-	3	-	6	-	-	-	-

ภาคผนวก 3 แบบฟอร์มรายละเอียดในการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา ฉบับปี พ.ศ. 2553 เพื่อใช้กับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2558
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. หลักสูตรฉบับดังกล่าวนี้ได้รับทราบ/รับรองการเปิดสอนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2553
2. สภามหาวิทยาลัย/สถาบัน ได้อนุมัติการปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้แล้ว ในคราวประชุมครั้งที่ 7/2558 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2558
3. หลักสูตรปรับปรุงแก้ไขนี้ เริ่มใช้กับนักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2558 ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 เป็นต้นไป
4. เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
  - 4.1 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา ฉบับปี พ.ศ. 2553 ใช้มาเป็นเวลา 5 ปีแล้ว จึงถึงเวลาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนสถานการณ์ในยุคปัจจุบันมากขึ้น
  - 4.2 เนื้อหาบางวิชาของหลักสูตรดังกล่าว ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมทางวิชาการ และการสร้างองค์ความรู้สำหรับนักศึกษาในการค้นคว้าและวิจัยระดับสูงต่อไป
5. สาระในการปรับปรุงแก้ไข
  - 5.1 ปรับลดจำนวนรับนักศึกษา จาก ปีการศึกษาละ 15 คน เป็น 10 คน
  - 5.2 มีการรวมเนื้อหา 2 วิชาให้รวมเป็นวิชาเดียวกันเพื่อความกระชับ คือวิชา พธ. 614 พุทธศาสนาในประเทศจีนและญี่ปุ่น และวิชา พธ. 615 พุทธศาสนาแบบทิเบต รวมเป็นวิชา พธ. 614 พุทธศาสนาในเอเชียตะวันออกเฉียง

หลักสูตรปรับปรุงปี 2553	หลักสูตรปรับปรุงปี 2558
พธ. 614 พุทธศาสนาในประเทศจีนและญี่ปุ่น 3 (3-0-9) BU 614 Buddhism in China and Japan ความเป็นมาและพัฒนาการของพุทธศาสนาในประเทศจีนและญี่ปุ่น รวมทั้งความสำคัญของพุทธศาสนาที่มีต่อวัฒนธรรมจีนและญี่ปุ่น	พธ. 614 พุทธศาสนาในเอเชียตะวันออกเฉียง 3(3-0-9) BU 614 Buddhism in East Asia ความเป็นมาและพัฒนาการของพุทธศาสนาในเอเชียตะวันออกเฉียง โดยเน้น ประเทศจีน ญี่ปุ่น และทิเบตรวมทั้งความสำคัญของพุทธศาสนาที่มีต่อประเทศเหล่านั้น
พธ. 615 พุทธศาสนาแบบทิเบต 3 (3-0-9) BU 615 Tibetan Buddhism ความเป็นมาและความสำคัญของพุทธศาสนาแบบทิเบต การผสมผสานแนวคิดและแนวปฏิบัติของพุทธศาสนากับลัทธิดั้งเดิมของทิเบต ความเชื่อ และพิธีกรรมลึกลับอันเป็นลักษณะเฉพาะของพุทธศาสนาในทิเบต	

5.3 มีการเปลี่ยนแปลงชื่อรายวิชา 2 รายวิชา

หลักสูตรปรับปรุงปี 2553	หลักสูตรปรับปรุงปี 2558
พธ. 603 คณะสงฆ์ไทย BU 603 Thai Buddhist Monasticism	พธ. 603 คณะสงฆ์กับสังคมไทย BU 603 Buddhist Monks and Thai Society
พธ. 657 ศิลปวัฒนธรรมในพุทธศาสนา BU 657 Art and Culture in Buddhism	พธ. 657 ศิลปะและวัฒนธรรมในพุทธศาสนา BU 657 Art and Culture in Buddhism

5.4 ปิด/ยกเลิกวิชาเลือกจำนวน 1 วิชา คือวิชา พธ. 743 มาธยมิกวาท เนื่องจากไม่มีการเรียนการสอน และมีความล้าสมัย

6. โครงสร้างหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไข เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิม และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ของกระทรวงศึกษาธิการ ปรากฏดังนี้

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงศึกษาธิการ	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
แผน ก แบบ ก 2 วิชาเสริมพื้นฐาน	} ศึกษางานรายวิชา ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	6 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิตรวม)	6 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิตรวม)
วิชาบังคับ		15 หน่วยกิต	15 หน่วยกิต
วิชาเลือก		12 หน่วยกิต	12 หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		12 หน่วยกิต	12 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า	36 หน่วยกิต	39 หน่วยกิต	39 หน่วยกิต

ภาคผนวก 4 ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2553 กับ ฉบับ พ.ศ. 2558

หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2553	หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2558
ชื่อหลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา Master of Arts Program in Buddhist Studies	ชื่อหลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา Master of Arts Program in Buddhist Studies
ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธศาสนศึกษา) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) Master of Arts (Buddhist Studies) M.A. (Buddhist Studies)	ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธศาสนศึกษา) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) Master of Arts (Buddhist Studies) M.A. (Buddhist Studies)
ปรัชญา หลักการและคำสอนในทางพุทธศาสนาเป็นวิชาการที่สำคัญในอันที่จะเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับชีวิตและความจริงสรรพสิ่งเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	ปรัชญา หลักการและคำสอนในทางพุทธศาสนาเป็นวิชาการที่สำคัญในอันที่จะเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับชีวิตและความจริงสรรพสิ่งเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรมีลักษณะ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับพุทธศาสนา 2. สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ และค้นคว้าวิชาการด้านพุทธศาสนา โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตผลงานทางพุทธศาสนศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมได้ 3. สามารถนำความรู้ทางพุทธศาสนศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตและสังคม 	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรมีลักษณะ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับพุทธศาสนา 2. สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ และค้นคว้าวิชาการด้านพุทธศาสนา โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตผลงานทางพุทธศาสนศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมได้ 3. สามารถนำความรู้ทางพุทธศาสนศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตและสังคม
คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต้องเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 7 และมีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีไม่จำกัดสาขาวิชา ทั้งในหรือต่างประเทศจากสถาบัน การศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต้องเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 7 และมีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีไม่จำกัดสาขาวิชา ทั้งในหรือต่างประเทศจากสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ
วิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษา <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เข้าศึกษาต้องผ่านการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์ตามประกาศของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2. ผู้เข้าศึกษาต้องส่งผลทดสอบภาษาอังกฤษ TU-GET หรือ TOEFL หรือ IELTS (ผลสอบต้องไม่เกิน 2 ปี นับถึงวันสมัคร) 	การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เข้าศึกษาต้องผ่านการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์ 2. ผู้เข้าศึกษาต้องส่งผลทดสอบภาษาอังกฤษ TU-GET หรือ TOEFL หรือ IELTS (ผลสอบต้องไม่เกิน 2 ปี นับถึงวันสมัคร) 3. เงื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามประกาศรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์และคณะศิลปศาสตร์

หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2553	หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2558
โครงสร้างหลักสูตร	โครงสร้างหลักสูตร
แผน ก แบบ ก 2	แผน ก แบบ ก 2
- วิชาเสริมพื้นฐาน 3 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิตรวม)	- วิชาเสริมพื้นฐาน 3 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิตรวม)
- วิชาบังคับ 15 หน่วยกิต	- วิชาบังคับ 15 หน่วยกิต
- วิชาเลือก 12 หน่วยกิต	- วิชาเลือก 12 หน่วยกิต
- วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต	- วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 39 หน่วยกิต	หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 39 หน่วยกิต
รายวิชา	รายวิชา
วิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)	วิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)
พธ. 501 ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสนศึกษา (3 หน่วยกิต)	พธ. 501 ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสนศึกษา (3 หน่วยกิต)
พธ. 502 การเขียนงานพุทธศาสนาเชิงวิชาการ (3 หน่วยกิต)	พธ. 502 การเขียนงานพุทธศาสนาเชิงวิชาการ (3 หน่วยกิต)
วิชาบังคับ	วิชาบังคับ
พธ. 610 ประวัติพุทธศาสนา (3 หน่วยกิต)	พธ. 610 ประวัติพุทธศาสนา (3 หน่วยกิต)
พธ. 630 พระไตรปิฎกและอรรถกถา (3 หน่วยกิต)	พธ. 630 พระไตรปิฎกและอรรถกถา (3 หน่วยกิต)
พธ. 640 พุทธศาสนาเถรวาท (3 หน่วยกิต)	พธ. 640 พุทธศาสนาเถรวาท (3 หน่วยกิต)
พธ. 641 พุทธศาสนมหายาน (3 หน่วยกิต)	พธ. 641 พุทธศาสนมหายาน (3 หน่วยกิต)
พธ. 680 กรรณฐานในพุทธศาสนา (3 หน่วยกิต)	พธ. 680 กรรณฐานในพุทธศาสนา (3 หน่วยกิต)
วิชาเลือก	วิชาเลือก
พธ. 603 คณะสงฆ์ไทย (3 หน่วยกิต)	พธ. 603 คณะสงฆ์กับสังคมไทย (3 หน่วยกิต)
พธ. 613 พุทธศาสนาในประเทศไทย (3 หน่วยกิต)	พธ. 613 พุทธศาสนาในประเทศไทย (3 หน่วยกิต)
พธ. 614 พุทธศาสนาในประเทศจีน (3 หน่วยกิต)	พธ. 614 พุทธศาสนาในเอเชียตะวันออกเฉียง (3 หน่วยกิต)
พธ. 615 พุทธศาสนาแบบทิเบต (3 หน่วยกิต)	
พธ. 633 พระสูตรมหายาน (3 หน่วยกิต)	พธ. 633 พระสูตรมหายาน (3 หน่วยกิต)
พธ. 643 พุทธปรัชญา (3 หน่วยกิต)	พธ. 643 พุทธปรัชญา (3 หน่วยกิต)
พธ. 644 ตรรกวิทยาแนวพุทธ (3 หน่วยกิต)	พธ. 644 ตรรกวิทยาแนวพุทธ (3 หน่วยกิต)
พธ. 653 จริยศาสตร์แนวพุทธ (3 หน่วยกิต)	พธ. 653 จริยศาสตร์แนวพุทธ (3 หน่วยกิต)
พธ. 654 จิตวิทยาแนวพุทธ (3 หน่วยกิต)	พธ. 654 จิตวิทยาแนวพุทธ (3 หน่วยกิต)
พธ. 655 พุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม (3 หน่วยกิต)	พธ. 655 พุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม (3 หน่วยกิต)
พธ. 656 สตรีในพุทธศาสนา (3 หน่วยกิต)	พธ. 656 สตรีในพุทธศาสนา (3 หน่วยกิต)
พธ. 657 ศิลปวัฒนธรรมในพุทธศาสนา (3 หน่วยกิต)	พธ. 657 ศิลปและวัฒนธรรมในพุทธศาสนา (3 หน่วยกิต)
พธ. 658 แนวคิดและขบวนการใหม่ทางพุทธศาสนาในสังคมไทย (3 หน่วยกิต)	พธ. 658 แนวคิดและขบวนการใหม่ทางพุทธศาสนาในสังคมไทย (3 หน่วยกิต)
พธ. 663 พุทธศาสนากับการศึกษา (3 หน่วยกิต)	พธ. 663 พุทธศาสนากับการศึกษา (3 หน่วยกิต)
พธ. 664 พุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ (3 หน่วยกิต)	พธ. 664 พุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ (3 หน่วยกิต)
พธ. 665 พุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน (3 หน่วยกิต)	พธ. 665 พุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน (3 หน่วยกิต)
พธ. 666 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันตก (3 หน่วยกิต)	พธ. 666 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันตก (3 หน่วยกิต)
พธ. 667 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันออก (3 หน่วยกิต)	พธ. 667 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันออก (3 หน่วยกิต)
พธ. 743 มายมิกวาท (3 หน่วยกิต)	ปิดวิชา
พธ. 793 พุทธศาสนาเฉพาะเรื่อง (3 หน่วยกิต)	พธ. 793 พุทธศาสนาเฉพาะเรื่อง (3 หน่วยกิต)
พธ. 794 การศึกษาโดยเอกเทศ (3 หน่วยกิต)	พธ. 794 การศึกษาโดยเอกเทศ (3 หน่วยกิต)

หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2553	หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2558
พธ. 795 พุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษ (3 หน่วยกิต) เพื่อการวิจัย	พธ. 795 พุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษ (3 หน่วยกิต) เพื่อการวิจัย
พธ. 796 ภาษาบาลีเพื่อการวิจัย (3 หน่วยกิต)	พธ. 796 ภาษาบาลีเพื่อการวิจัย (3 หน่วยกิต)
พธ. 797 สัมมนาพุทธศาสนา (3 หน่วยกิต)	พธ. 797 สัมมนาพุทธศาสนา (3 หน่วยกิต)
วิทยานิพนธ์	วิทยานิพนธ์
พธ.800 วิทยานิพนธ์ (12 หน่วยกิต)	พธ.800 วิทยานิพนธ์ (12 หน่วยกิต)

ภาคผนวก 5 ตารางเทียบรายวิชาในหลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2553 กับ ฉบับ พ.ศ. 2558

หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2553	หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2558	สรุปการเปลี่ยนแปลง
1. รายวิชาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง		
พธ. 501 ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสนศึกษา	พธ. 501 ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสนศึกษา	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ. 502 การเขียนงานพุทธศาสนาเชิงวิชาการ	พธ. 502 การเขียนงานพุทธศาสนาเชิงวิชาการ	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.610 ประวัติพุทธศาสนา	พธ.610 ประวัติพุทธศาสนา	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.630 พระไตรปิฎกและอรรถกถา	พธ.630 พระไตรปิฎกและอรรถกถา	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.640 พุทธศาสนาเถรวาท	พธ.640 พุทธศาสนาเถรวาท	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.641 พุทธศาสนamahayan	พธ.641 พุทธศาสนamahayan	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.680 กรรณฐานในพุทธศาสนา	พธ.680 กรรณฐานในพุทธศาสนา	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.613 พุทธศาสนาในประเทศไทย	พธ.613 พุทธศาสนาในประเทศไทย	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.633 พระสูตรมหายาน	พธ.633 พระสูตรมหายาน	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.643 พุทธปรัชญา	พธ.643 พุทธปรัชญา	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.644 ตรรกวิทยาแนวพุทธ	พธ.644 ตรรกวิทยาแนวพุทธ	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.653 จริยศาสตร์แนวพุทธ	พธ.653 จริยศาสตร์แนวพุทธ	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.654 จิตวิทยาแนวพุทธ	พธ.654 จิตวิทยาแนวพุทธ	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.655 พุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม	พธ.655 พุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.656 สตรีในพุทธศาสนา	พธ.656 สตรีในพุทธศาสนา	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.658 แนวคิดและขบวนการใหม่ทางพุทธศาสนาในสังคมไทย	พธ.658 แนวคิดและขบวนการใหม่ทางพุทธศาสนาในสังคมไทย	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.663 พุทธศาสนากับการศึกษา	พธ.663 พุทธศาสนากับการศึกษา	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.664 พุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	พธ.664 พุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.665 พุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน	พธ.665 พุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.666 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันตก	พธ.666 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันตก	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.667 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันออก	พธ.667 พุทธศาสนากับปรัชญาตะวันออก	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.793 พุทธศาสนาเฉพาะเรื่อง	พธ.793 พุทธศาสนาเฉพาะเรื่อง	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.794 การศึกษาโดยเอกเทศ	พธ.794 การศึกษาโดยเอกเทศ	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.795 พุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษเพื่อการวิจัย	พธ.795 พุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษเพื่อการวิจัย	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.796 ภาษาบาลีเพื่อการวิจัย	พธ.796 ภาษาบาลีเพื่อการวิจัย	ไม่เปลี่ยนแปลง
พธ.797 สัมมนาพุทธศาสนา	พธ.797 สัมมนาพุทธศาสนา	ไม่เปลี่ยนแปลง
2. รายวิชาที่มีการเปลี่ยนแปลง		
พธ.603 คณะสงฆ์ไทย	พธ.603 คณะสงฆ์กับสังคมไทย	เปลี่ยนชื่อวิชา
พธ.657 ศิลปวัฒนธรรมในพุทธศาสนา	พธ.657 ศิลปะและวัฒนธรรมในพุทธศาสนา	เปลี่ยนชื่อวิชา
พธ.614 พุทธศาสนาในประเทศจีนและญี่ปุ่น	พธ.614 พุทธศาสนาในเอเชียตะวันออก	ผนวกรวมวิชา พธ.614 และ 615
พธ.615 พุทธศาสนาแบบทิเบต		
3. รายวิชาที่เปิดเพิ่ม		
4. รายวิชาที่ปิด/ตัดออก		
พธ.743 มารยมิกวาท		ปิด

ภาคผนวก 6 ข้อบังคับ/ระเบียบ/ประกาศที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553
แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2557
2. ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. 2558
3. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2547